

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ Β΄

ΜΑΡΟΥΣΙ 30 - 4 -2013
Αρ.Πρωτ. Βαθμός Πρωτ.
Φ.251/ 60475 /Β6
ΕΠΕΙΓΟΝ

Ταχ. Δ/ση: Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
email: t01ode2@minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Κ. Ντούτσου
Τηλέφωνο: 210-34.42.684, 34.42.099
FAX: 210-34.42.098

- : 1) Περιφερειακούς Δ/ντες Εκπαίδευσης
2) Διευθυντές Δ/νσεων ΔΕ
3) Προέδρους Βαθμολογικών και Ειδικών Εξεταστικών Κέντρων
(δια των Δ/ντών των Δ/νσεων Δ.Ε.)
4) Προέδρους των Επιτροπών Εξέτασης
(δια των Δ/ντών των Δ/νσεων Δ.Ε.)

ΘΕΜΑ: Πανελλαδικές εξετάσεις μαθητών και αποφοίτων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

ΣΧΕΤ: 1. Φ.251/9954/Β6/23-1-2013 (ΑΔΑ: ΒΕΙ69-ΥΡΔ) και Φ.251/ 47798 /Β6/8-4-2013 (ΑΔΑ: ΒΕΑΦ9-2ΣΜ) εγκύκλιοι
2. Φ.252/ 43335/Β6/29-3-2013 (ΑΔΑ : ΒΕ2Ψ9-4ΘΤ) εγκύκλιος

Η εξέταση των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που αναφέρονται στο Ν.3699/2008 (ΦΕΚ 199Α') γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της με αριθμ. Φ.253/155439/Β6(ΦΕΚ 2544 Β'/30-12-2009) Υπουργικής Απόφασης. Με την παρούσα εγκύκλιο θεωρούμε σκόπιμο να περιγράψουμε με σύντομο τρόπο τις βασικές πτυχές της διαδικασίας της προφορικής εξέτασης των εξεταζόμενων μαθητών-αποφοίτων και να επισημάνουμε ορισμένα σημεία της, προκειμένου να ενισχυθεί η αντικειμενικότητα της εξέτασης.

Οι προαναφερόμενες διατάξεις που προβλέπουν τον τρόπο και τη διαδικασία εξέτασης των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες έχουν εφαρμογή για :

α)τους μαθητές και αποφοίτους των ΓΕΛ όσον αφορά στα μαθήματα που εξετάζονται σε πανελλαδικό επίπεδο καθώς και τα ειδικά μαθήματα για τα οποία έχουν δηλώσει εξέταση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις,

β)τους μαθητές και αποφοίτους των ΕΠΑΛ (Ομάδα Β) για τα μαθήματα που εξετάζονται σε πανελλαδικό επίπεδο σε κοινά θέματα με τους υποψηφίους των ΓΕΛ σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου α της παραγράφου 3 του άρθρου 2 της Υπουργικής Απόφασης Φ.253/27456/Β6 (ΦΕΚ 493/2009 τ. Α) καθώς και τα ειδικά μαθήματα για τα οποία έχουν δηλώσει εξέταση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις,

Παρακαλούμε τους Διευθυντές των Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης να μεριμνήσουν με δική τους ευθύνη **να δοθεί αντίγραφο της παρούσας εγκυκλίου σε όλους τους Προέδρους των επιτροπών εξέτασης των μαθητών και αποφοίτων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες** προκειμένου να ενημερώσουν με ευθύνη τους όλα τα μέλη των επιτροπών αυτών για την πιστή εφαρμογή της.

Για την αποφυγή οποιασδήποτε σύγχυσης διευκρινίζεται ότι η αναφερόμενη διαδικασία εξέτασης **των μαθητών και αποφοίτων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες** αφορά μόνο στον τρόπο πανελλαδικής εξέτασης των μαθητών της τελευταίας τάξης των ΓΕΛ για την λήψη του απολυτηρίου και της Βεβαίωσης Πρόσβασης, των αποφοίτων των Λυκείων για τη λήψη της Βεβαίωσης Πρόσβασης, των κατόχων απολυτηρίου των ΕΠΑΛ (ομάδα Β) για την λήψη της Βεβαίωσης Πρόσβασης καθώς και την εξέταση των παραπάνω υποψηφίων στα ειδικά μαθήματα και δε συνδέεται με κανένα τρόπο με τις διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή των πασχόντων από σοβαρές ασθένειες στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση για τους οποίους ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 35 του ν.3794/2009 (ΦΕΚ 156 Α'/4-9-2009).

Α. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ-ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

1. Όπως είναι γνωστό οι μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες εξετάζονται **προφορικά ή γραπτά**, κατά περίπτωση, ανάλογα με τις δυνατότητές τους σύμφωνα με τις διατάξεις της με αριθμ. Φ.253/155439/Β6(ΦΕΚ 2544 Β'/30-12-2009) Υπουργικής Απόφασης. Ειδικότερα:

α) Όσοι εμπίπτουν στις διατάξεις της περίπτωσης ι του εδαφίου β και του εδαφίου γ της παραγράφου 1 του άρθρου μόνου της αριθμ. Φ.253/155439/Β6(ΦΕΚ 2544 Β'/30-12-2009) Υπουργικής Απόφασης εξετάζονται **ΜΟΝΟ γραπτά στο ίδιο εξεταστικό κέντρο στο οποίο εξετάζονται και οι μαθητές του Λυκείου στο οποίο φοιτούν**, βάσει των διατάξεων του εδαφίου γ της παραγράφου 3 του άρθρου μόνου της αριθμ. Φ.253/155439/Β6(ΦΕΚ 2544 Β'/30-12-2009) Υπουργικής Απόφασης και τις οδηγίες που περιέχονται στις ανωτέρω 1 σχετικές εγκυκλίους μας.

Συγκεκριμένα εξετάζονται μόνο γραπτά οι μαθητές που:

- i) έχουν σοβαρά προβλήματα ακοής (κωφοί, βαρήκοοι) σε ποσοστό 67% και πάνω
- ii) παρουσιάζουν προβλήματα λόγου και ομιλίας (δυσαρθρία, τραυλισμός)
- iii) παρουσιάζουν προβλήματα επιληψίας
- iv) παρουσιάζουν το φάσμα αυτισμού

-Η υπαγωγή στις περιπτώσεις(i) έως (iii) πιστοποιείται με γνωμάτευση της οικείας Υγειονομικής Επιτροπής (Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας) σύμφωνα με το ισχύον κάθε φορά σύστημα πιστοποίησης αναπηρίας.

-Η περίπτωση (iv) πιστοποιείται με γνωμάτευση που χορηγείται από το οικείο ΚΕΔΔΥ (πρώην ΚΔΑΥ) ή από το αναγνωρισμένο από το Υπουργείο Παιδείας Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο, στην οποία πρέπει να αναγράφεται ο γραπτός τρόπος εξέτασης.

Για τη διαδικασία πιστοποίησης και την ισχύ των γνωματεύσεων των παραπάνω περιπτώσεων ισχύουν όσα έχουν αναφερθεί στις ανωτέρω 1 σχετικές εγκυκλίους μας.

β) Όσοι εμπίπτουν στις διατάξεις του εδαφίου α και της περίπτωσης ιι του εδαφίου β της παραγράφου 1 του άρθρου μόνου της αριθμ. Φ.253/155439/Β6(ΦΕΚ 2544 Β'/30-12-2009) Υπουργικής Απόφασης εξετάζονται **προφορικά στα Βαθμολογικά Κέντρα (ή τα παραρτήματα των Βαθμολογικών Κέντρων) ή τα Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα** βάσει των διατάξεων των εδαφίων α και β της παραγράφου 3 του άρθρου μόνου της αριθμ. Φ.253/155439/Β6(ΦΕΚ 2544 Β'/30-12-2009) Υπουργικής Απόφασης και των οδηγιών που περιέχονται στις ανωτέρω 1 σχετικές εγκυκλίους μας.

Συγκεκριμένα εξετάζονται προφορικά μόνο οι εξεταζόμενοι που αδυνατούν να υποστούν γραπτή εξέταση επειδή:

- i) είναι τυφλοί, σύμφωνα με το ν.958/79 (ΦΕΚ 191 Α) ή έχουν ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67% ή είναι αμβλύωπες με ποσοστό αναπηρίας στην όρασή τους τουλάχιστον 67%,
- ii) έχουν κινητική αναπηρία τουλάχιστον 67% μόνιμη ή προσωρινή που συνδέεται με τα άνω άκρα,
- iii) πάσχουν από σπαστικότητα των άνω άκρων,
- iv) πάσχουν από κάταγμα ή άλλη προσωρινή βλάβη των άνω άκρων που καθιστά αδύνατη τη χρήση τους για γραφή,
- v) παρουσιάζουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες όπως δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία και
- vi) παρουσιάζουν το φάσμα αυτισμού

-Η υπαγωγή στις περιπτώσεις (i) έως (iv) πιστοποιείται με σχετικές γνωματεύσεις, όπως περιγράφονται στις ανωτέρω 1 σχετικές εγκυκλίους μας.

-Η υπαγωγή στην περίπτωση (v) πιστοποιείται με γνωμάτευση που χορηγείται από το οικείο ΚΕΔΔΥ (πρώην ΚΔΑΥ) ή από το αναγνωρισμένο από το Υπουργείο Παιδείας Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο.

-Η περίπτωση (vi) πιστοποιείται με γνωμάτευση που χορηγείται από το οικείο ΚΕΔΔΥ (πρώην ΚΔΑΥ) ή από το αναγνωρισμένο από το Υπουργείο Παιδείας Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο, στην οποία πρέπει να αναγράφεται ο προφορικός τρόπος εξέτασης.

Για τη διαδικασία πιστοποίησης και την ισχύ των γνωματεύσεων των παραπάνω περιπτώσεων ισχύουν όσα έχουν αναφερθεί στις ανωτέρω 1 σχετικές εγκυκλίους μας.

γ) Σύμφωνα με την αριθ. 11586/Γ6/2011 (ΦΕΚ 262 Β') Υπουργική Απόφαση που εκδόθηκε από τη Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής, οι μαθητές με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες, παραβατική συμπεριφορά λόγω κακοποίησης, γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή λόγω ενδοοικογενειακής βίας, εξετάζονται προφορικά εφόσον έχουν υποβάλει γνωμάτευση ότι έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αδυνατούν να υποστούν γραπτή εξέταση. Η γνωμάτευση, στην οποία πρέπει να αναφέρεται η διάρκεια ισχύος της και ο χρόνος επαναξιολόγησης του μαθητή, χορηγείται από το οικείο ΚΕΔΔΥ ή τα πιστοποιημένα από το Υπουργείο Παιδείας Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα, ύστερα από προσκόμιση είτε ιατρικής βεβαίωσης Δημοσίου Νοσοκομείου, που κοινοποιήθηκε σε δικαστικές αρχές σε περίπτωση κακοποίησης του μαθητή λόγω γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή ενδοοικογενειακής βίας, είτε βεβαίωσης από δικαστική αρχή ή εισαγγελέα ανηλίκων, σε περίπτωση παραβατικής συμπεριφοράς.

Δεν γίνονται δεκτές οι γνωματεύσεις οι οποίες αναφέρουν αναπηρίες ή μαθησιακές ή συναισθηματικές δυσκολίες **διαφορετικές** από εκείνες που αναγράφονται στις προαναφερόμενες περιπτώσεις.

Κανένας άλλος και για οποιονδήποτε άλλο λόγο (υγείας κ.λπ) δεν επιτρέπεται να εξετάζεται προφορικά.

2. Όσοι μαθητές και απόφοιτοι με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες εμπíπτουν στις διατάξεις των εδαφίων α και β της παραγράφου 3 του άρθρου μόνου της αριθμ. Φ.253/155439/Β6ΦΕΚ 2544 Β΄/30-12-2009 Υπουργικής Απόφασης **για προφορική εξέταση** εξετάζονται:

Α) στο **οικείο Βαθμολογικό Κέντρο** που λειτουργεί στη Διεύθυνση Δ.Ε. (ή στο Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο που μπορεί να λειτουργεί ως παράρτημα του Βαθμολογικού Κέντρου και ο χώρος λειτουργίας του ορίζεται με απόφαση του οικείου Δ/ντή Δ.Ε.) που ανήκει οργανικά το σχολείο φοίτησής τους ενώπιον της επιτροπής εξέτασης που συγκροτεί για το σκοπό αυτό ο Πρόεδρος του Βαθμολογικού Κέντρου, σύμφωνα με το εδάφιο α της παραγράφου 3 του άρθρου μόνου της αριθμ. Φ.253/155439/Β6(ΦΕΚ 2544 Β΄/30-12-2009) Υπουργικής Απόφασης.

Β) Στις Διευθύνσεις Δ.Ε. στις οποίες δε θα λειτουργήσει Βαθμολογικό Κέντρο καθώς και στις Διευθύνσεις Δ.Ε. στις οποίες θα λειτουργήσει Βαθμολογικό Κέντρο αλλά οι εξεταζόμενοι είναι περισσότεροι από ογδόντα (80) συγκροτείται Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο για τους υπεράριθμους υποψηφίους (άνω των 80). Οι πρώτοι 80 υποψήφιοι εξετάζονται προφορικά στο Β.Κ., ενώ οι πλεονάζοντες (άνω των 80) θα εξεταστούν σε Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο. Στις Δ/νσεις Δ.Ε. όπου λειτουργούν 2 Βαθμολογικά Κέντρα, εφόσον οι εξεταζόμενοι υποψήφιοι με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ανά Διεύθυνση Δ.Ε. **είναι περισσότεροι από 160, τότε οι πρώτοι 80 εξετάζονται στο πρώτο Β.Κ. της Δ/νσης, οι επόμενοι 80 εξετάζονται στο δεύτερο Β.Κ. της Δ/νσης και για τους υπεράριθμους ορίζεται Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο.** Για το συγκεκριμένο Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο ορίζεται με απόφαση του οικείου Διευθυντή της Δ/νσης Δ.Ε. ο χώρος λειτουργίας του και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εξέτασης, ο οποίος πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις του Προέδρου Βαθμολογικού Κέντρου. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εξέτασης ορίζει τα λοιπά μέλη της επιτροπής σύμφωνα με τα εδάφια α και β της παραγράφου 3 του άρθρου μόνου της αριθμ. Φ.253/155439/Β6(ΦΕΚ 2544 Β΄/30-12-2009 Υπουργικής Απόφασης).

Στις Δ/νσεις, στις οποίες λειτουργούν περισσότερες από μία Επιτροπές Εξέτασης υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, η κατανομή των υποψηφίων σε αυτές γίνεται με απόφαση του οικείου Δ/ντή Δ.Ε. κατά Λύκειο προέλευσης, ομαδοποιώντας τα Λύκεια κατά πρώην Γραφείο Δ.Ε. αρμοδιότητας.

3. ι) Οι Διευθυντές των Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης γνωστοποιούν στους Διευθυντές των Γενικών Λυκείων και των ΕΠΑΛ (για τα μαθήματα γενικής παιδείας και επιλογής της ομάδας Β) της περιοχής ευθύνης τους τον χώρο λειτουργίας του Βαθμολογικού κέντρου ή του Ειδικού Εξεταστικού Κέντρου κατά περίπτωση, στον οποίο θα εξετασθούν οι προφορικά εξεταζόμενοι μαθητές και απόφοιτοι του σχολείου τους.

ιι) Οι Διευθυντές των Λυκείων ΓΕΛ και ΕΠΑΛ (ομάδας Β) οφείλουν να ενημερώσουν προσωπικά κάθε προφορικά εξεταζόμενο του Λυκείου τους για τον χώρο εξέτασής του και να αναρτηθεί σχετική ανακοίνωση στον πίνακα ανακοινώσεων του Λυκείου.

ιιι) Διευκρινίζεται ότι στα Βαθμολογικά Κέντρα των ΓΕΛ ή στα Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα των ΓΕΛ κατά περίπτωση θα εξετασθούν προφορικά και οι μαθητές των ΕΠΑΛ (ομάδας Β) μόνο στα μαθήματα γενικής παιδείας και επιλογής (σε κοινά θέματα με τους μαθητές των ΓΕΛ) και όχι στα μαθήματα ειδικότητας. Οι μαθητές αυτοί των ΕΠΑΛ (ομάδα Β) τα μαθήματα ειδικότητας θα τα εξετασθούν στα Βαθμολογικά Κέντρα ή στα Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα που θα ορισθούν για την ομάδα Α των ΕΠΑΛ.

Επίσης για τη σωστή ενημέρωση των μαθητών των ΓΕΛ και των ΕΠΑΛ (ομάδα Β) που θα εξετασθούν προφορικά στα Βαθμολογικά ή στα Ειδικά Εξεταστικά Κέντρα πρέπει στο δελτίο εξεταζομένου να αναγράφεται το Βαθμολογικό ή το Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο εξέτασής τους.

Ειδικά για τους μαθητές των ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑΣ Β) που εξετάζονται προφορικά επειδή το Βαθμολογικό ή το Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο εξέτασής τους θα είναι διαφορετικό για τα μαθήματα γενικής παιδείας και επιλογής και διαφορετικό για τα μαθήματα ειδικότητας στο δελτίο εξεταζομένου θα αναγράφεται το Βαθμολογικό ή το Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο μαθημάτων γενικής παιδείας και επιλογής και το Βαθμολογικό ή το Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο των μαθημάτων ειδικότητας.

4. Για την υλοποίηση των διαδικασιών αυτών **οι Διευθυντές των Λυκείων ΓΕΛ και ΕΠΑΛ (ομάδα Β) αφού έλεγξαν τις σχετικές γνωματεύσεις για τη νομιμότητα βάσει των ισχυουσών διατάξεων, έχουν ήδη αποστείλει κατάσταση στην οικεία ΕΕΔΔΕ με τους εξεταζομένους που υπέβαλαν εμπρόθεσμα τη σχετική αίτηση και τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά για προφορική εξέταση.**

Στην κατάσταση αναγράφονται τα ατομικά στοιχεία εξεταζόμενου, ο κωδικός αριθμός του, τα εξεταζόμενα μαθήματα γενικής παιδείας και επιλογής (για τους μαθητές των ΕΠΑΛ ομάδα Β), η κατεύθυνση και τα μαθήματα γενικής παιδείας και επιλογής (για τους μαθητές των ΓΕΛ) καθώς και τα τυχόν ειδικά μαθήματα στα οποία έχει δηλώσει να εξεταστεί. Επίσης στην

κατάσταση θα αναγράφεται το Λύκειο προέλευσης του εξεταζόμενου, δηλαδή το Γενικό Λύκειο ή το ΕΠΑΛ (Ομάδα Β) καθώς και ο λόγος της προφορικής εξέτασής του.

5. Μαζί με την κατάσταση (Λυκείου ΓΕΛ ή ΕΠΑΛ ομάδα Β), στην οποία θα αναγράφονται τα παραπάνω στοιχεία, αποστέλλεται στην ΕΕΔΔΕ και αντίγραφο της σχετικής γνωμάτευσης κατά περίπτωση. **Η ΕΕΔΔΕ ελέγχει τις γνωματεύσεις για τη νομιμότητά τους βάσει των ισχυουσών διατάξεων. Σε περίπτωση οποιασδήποτε διαφοροποίησης της ΕΕΔΔΕ σχετικά με τη νομιμότητα των γνωματεύσεων, η ΕΕΔΔΕ έρχεται σε συνεννόηση με το οικείο Λύκειο σχετικά με την ισχύ της γνωμάτευσης.**

Αφού συγκεντρωθούν από την ΕΕΔΔΕ τα στοιχεία από όλα τα Λύκεια, καταχωρούνται όλοι οι εξεταζόμενοι (ΓΕΛ και ΕΠΑΛ ομάδα Β) σε καταστάσεις ανά Βαθμολογικό ή Ειδικό Εξεταστικό Κέντρο. Στις καταστάσεις αυτές αναγράφονται όλα τα αναφερόμενα στοιχεία που περιλαμβάνουν οι καταστάσεις των Λυκείων (ΓΕΛ και ΕΠΑΛ ομάδα Β).

6. **Αντίγραφο** της παραπάνω κατάστασης, στην οποία αναγράφεται και ο λόγος της προφορικής εξέτασης, αποστέλλεται στον Πρόεδρο της Επιτροπής του Βαθμολογικού Κέντρου ή του Ειδικού Εξεταστικού Κέντρου, ο οποίος συγκροτεί τις οικείες επιτροπές από καθηγητές – βαθμολογητές σύμφωνα με τα εδάφια α και β της παραγράφου 3 του άρθρου μόνου της αριθμ. Φ.253/155439/Β6(ΦΕΚ 2544 Β΄/30-12-2009) Υπουργικής Απόφασης κατά προτίμηση από αυτούς που έχουν ανάλογη εμπειρία στην εξέταση μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Β. ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Όσοι emπίπτουν στις διατάξεις για προφορική εξέταση επειδή, λόγω της υφιστάμενης φυσικής αδυναμίας τους (δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία, φάσμα αυτισμού, κινητική αδυναμία άνω άκρων ή προβλήματα στην όραση), αδυνατούν να εκφράσουν γραπτά τις γνώσεις τους, τους παρέχεται η ευκαιρία να τις διατυπώσουν προφορικά. Κατά τα λοιπά η εξέτασή τους δεν διαφέρει από την εξέταση των υπολοίπων που εξετάζονται γραπτά. Έτσι λοιπόν αυτοί εξετάζονται στα ίδια θέματα με το ίδιο πρόγραμμα και την ίδια διάρκεια εξέτασης με αυτούς που εξετάζονται γραπτά.

Ειδικά ως προς την συνολική διάρκεια εξέτασης των εξεταζόμενων προφορικά, πρέπει να διασαφηνιστεί ότι στη συνολική διάρκεια της προφορικής εξέτασης συμπεριλαμβάνεται

α) ο χρόνος προετοιμασίας, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις (3) ώρες, όπως για όλους τους υποψηφίους των πανελλαδικών εξετάσεων, μετά την παρέλευση του οποίου οι υποψήφιοι κλείνουν τα τετράδια και περιμένουν να κληθούν από την επιτροπή

β) μετά την παρέλευση του τρίωρου χρόνου προετοιμασίας ή όταν κάποιος υποψήφιος (πριν την παρέλευση του τρίωρου) δηλώσει έτοιμος για αξιολόγηση, ξεκινάει ο χρόνος αξιολόγησης-βαθμολόγησης. Η επιτροπή έχει την δυνατότητα, εφόσον από την πορεία αξιολόγησης-βαθμολόγησης του εξεταζόμενου διαπιστώσει ότι έχει βάση το αίτημά του για παράταση του χρόνου αξιολόγησης-βαθμολόγησης, να του παρέχει αυτή την παράταση χρόνου για εύλογο διάστημα, το οποίο σαφώς δεν μπορεί να είναι απεριόριστο αλλά ούτε και προδιαγεγραμμένο, αφού συνδέεται άμεσα με την εξέλιξη της αξιολόγησης-βαθμολόγησης του κάθε εξεταζόμενου και την εκτίμηση της επιτροπής.

Όσον αφορά τη διαδικασία της εξέτασης, επισημαίνουμε ότι οι εξεταζόμενοι μαθητές εισέρχονται στις αίθουσες εξέτασης την ίδια ώρα που εισέρχονται και οι λοιποί εξεταζόμενοι στα εξεταστικά κέντρα, τους χορηγείται το τετράδιο και αναγράφουν τα ατομικά τους στοιχεία στους οικείους χώρους (αν αδυνατούν από μόνοι τους βοηθούνται από τους επιτηρητές). Μετά τον έλεγχο της ταυτοπροσωπίας και της ορθής αναγραφής των ατομικών στοιχείων, αυτά καλύπτονται από τους επιτηρητές με αδιαφανές αυτοκόλλητο ώστε να καθίσταται ανώνυμο το κάθε τετράδιο.

Στο κάθε τετράδιο πριν την έναρξη της εξέτασης επικολλώνται άμεσα δύο (2) αυτοκόλλητα αριθμητήρια στις ειδικές θέσεις της εξωτερικής πλευράς του τετραδίου. Οι τρεις πρώτοι αριθμοί του αυτοκόλλητου αριθμητηρίου αντιστοιχούν στον κωδικό της επιτροπής εξέτασης, ακολουθούν οι επτά αριθμοί που αντιστοιχούν στον κωδικό Λυκείου (ΓΕΛ ή ΕΠΑΛ) και ακολουθεί ο αύξων αριθμός τετραδίου κατά ΓΕΛ ή ΕΠΑΛ σύμφωνα με σχετική εγκύκλιο που θα σας αποσταλεί.

Αμέσως μετά τη λήψη των θεμάτων ο Πρόεδρος της επιτροπής μεριμνά:

α) για τη διανομή αντιγράφου των θεμάτων σε κάθε εξεταζόμενο, οπότε αρχίζει και ο χρόνος έναρξης της εξέτασης. Ο επιτηρητής μπορεί να αναγνώσει τα θέματα αν ζητηθεί από τον εξεταζόμενο. Είναι αυτονόητο ότι οι διατάξεις για τις υποχρεώσεις των εξεταζόμενων ισχύουν και για τους μαθητές αυτούς από την στιγμή που θα εισέλθουν στο εξεταστικό κέντρο και μέχρι την ολοκλήρωση της εξέτασής τους. Την ευθύνη για την τήρηση της τάξης και της ομαλότητας διεξαγωγής της εξέτασης για όσο χρόνο οι εξεταζόμενοι μελετούν τα θέματα και προετοιμάζονται για να παρουσιάσουν στην επιτροπή έχουν οι επιτηρητές κατά την διάρκεια της εξέτασης. Η ευθύνη αυτή βαρύνει την επιτροπή. Η αρμοδιότητα τυχόν επιβολής στους εξεταζόμενους των προβλεπομένων πειθαρχικών ποινών ανήκει στην Επιτροπή Εξέτασης, στην οποία αναφέρουν οι επιτηρητές οποιοδήποτε πρόβλημα ήθελε ανακύψει.

β) για την συγκέντρωση των βαθμολογητών και αναβαθμολογητών – μελών της επιτροπής του κάθε μαθήματος πριν την έναρξη της εξέτασης και αμέσως μετά την λήψη των θεμάτων, προκειμένου να συζητήσουν και να ομογενοποιήσουν την κρίση τους ώστε να επιτύχουν σύγκλιση των απόψεων τους για τις ζητούμενες απαντήσεις. Η επιτροπή δηλαδή λειτουργεί

κατά ανάλογο τρόπο που λειτουργεί και η ομάδα βαθμολογητών στο Βαθμολογικό Κέντρο. Με αυτό τον τρόπο όλοι οι εξεταστές θα είναι προετοιμασμένοι όταν θα προσέλθουν οι εξεταζόμενοι ενώπιόν τους για την προφορική εξέταση και η κρίση τους θα είναι πιο αντικειμενική και άμεση.

Στους εξεταζόμενους παρέχεται ο χρόνος προετοιμασίας, ο οποίος είναι τουλάχιστον ίσος με το χρόνο δυνατής αποχώρησης και δεν μπορεί να υπερβεί τις τρεις ώρες, προκειμένου να μελετήσουν, να κατανοήσουν τα θέματα και να κρατήσουν, εφόσον το επιθυμούν, σημειώσεις στο τετράδιο τους για να τις χρησιμοποιήσουν όταν θα προσέλθουν στην επιτροπή. Όταν είναι έτοιμοι ή όταν παρέλθει ο τρίωρος χρόνος προετοιμασίας, προσέρχεται ο κάθε ένας ξεχωριστά στην αίθουσα όπου παρευρίσκονται τα μέλη της Επιτροπής Εξέτασης. Στην αίθουσα αυτή παρευρίσκονται υποχρεωτικά τα τρία μέλη (οι δύο βαθμολογητές και ο τρίτος βαθμολογητής) και δυναμικά, εφόσον ο αριθμός των επιτροπών το επιτρέπει, ο Πρόεδρος ή ο γραμματέας της επιτροπής ή και οι δύο.

Επίσης στην Επιτροπή μπορεί να παρίσταται και ένας (1) Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ή ο Προϊστάμενος του οικείου ΚΕΔΔΥ ή εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ο οποίος υπηρετεί στο ΚΕΔΔΥ, για την παροχή διευκρινίσεων ή επεξηγήσεων σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, όταν ζητηθεί από την επιτροπή.

Ο εξεταζόμενος αναπτύσσει προφορικά στα τρία μέλη – εξεταστές τις απαντήσεις του στα θέματα, με όποια σειρά επιθυμεί. Κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης των απαντήσεων του μπορεί να συμβουλευτεί τις σημειώσεις του στο τετράδιο. **Στην περίπτωση που επιθυμεί να απαντήσει και γραπτά σε κάποια ερωτήματα, εκφράζει αυτή την επιθυμία του στους βαθμολογητές, όταν προσέρχεται ενώπιον της επιτροπής, και το δηλώνει εγγράφως στο γραπτό του δοκίμιο, ώστε οι σχετικές απαντήσεις να αξιολογηθούν γραπτά και όχι προφορικά. Η γραπτή δήλωση του υποψηφίου υπογράφεται από τους εξεταστές και τον πρόεδρο της επιτροπής.** Όταν ολοκληρώσει την εξέτασή του παραδίδει το τετράδιο στον Πρόεδρο ή στον γραμματέα της επιτροπής και αποχωρεί από την αίθουσα και το Εξεταστικό Κέντρο. Ο Πρόεδρος της επιτροπής παραδίδει αμέσως και πριν από την είσοδο άλλου εξεταζόμενου το τετράδιο στον πρώτο βαθμολογητή, ο οποίος αναγράφει **το συνολικό βαθμό και την αναλυτική βαθμολογία** που έδωσε στον εξετασθέντα και υπογράφει στις οικείες θέσεις. Στη συνέχεια παραδίδει το γραπτό στον Πρόεδρο ή τον Γραμματέα, ο οποίος, αφού επικαλύψει με αδιαφανές αυτοκόλλητο τον βαθμό του πρώτου βαθμολογητή, δίνει το γραπτό στον δεύτερο βαθμολογητή, ο οποίος ακολουθεί την ίδια διαδικασία με τον πρώτο.

Μετά την παράδοση του γραπτού από τον δεύτερο βαθμολογητή, ο πρόεδρος αποκαλύπτει τους βαθμούς του πρώτου και εφόσον στον τελικό βαθμό υπάρχει διαφορά μεγαλύτερη των δώδεκα μονάδων, επικαλύπτει τους βαθμούς και των δύο βαθμολογητών και παραδίδει το γραπτό στον τρίτο βαθμολογητή (αναβαθμολογητή) για την προβλεπόμενη αναβαθμολόγηση.

Για τη διαδικασία αναγραφής των επιμέρους βαθμολογιών και του συνολικού βαθμού στον ειδικό χώρο του τετραδίου του εξεταζόμενου ακολουθούνται οι ίδιες οδηγίες που αναφέρονται στην εγκύκλιό μας που αφορά στις πανελλαδικές εξετάσεις Γενικού Λυκείου και ΕΠΑΛ - Ομάδα Β' (ανωτέρω 2 σχετική εγκύκλιος).

Σημειώνεται ότι οι εξεταστές κατά την διάρκεια της εξέτασης μπορούν να κρατούν σημειώσεις για να βοηθηθούν στη σωστή αξιολόγηση του εξεταζόμενου, όμως πρέπει με ευθύνη των ίδιων και του Προέδρου της επιτροπής να μην λαμβάνει γνώση κανένα από τα άλλα δύο μέλη – εξεταστές των σημειώσεων αυτών και του βαθμού που δίνει τελικά. Ο κάθε εξεταστής καταστρέφει με ευθύνη του τις σημειώσεις που τυχόν κράτησε αμέσως μόλις ολοκληρώσει την αξιολόγησή του. Απαγορεύεται επίσης κατηγορηματικά να παρέχουν οποιαδήποτε πληροφορία με ευθύ ή έμμεσο τρόπο στον εξεταζόμενο ή σε οποιονδήποτε τρίτο σχετικά με την αξιολόγηση και τη βαθμολογία του εξεταζόμενου.

Αυτονόητο είναι επίσης ότι απαγορεύεται η είσοδος στο εξεταστικό κέντρο οποιουδήποτε άλλου προσώπου εκτός των επιτηρητών, των μελών της επιτροπής εξέτασης, του ιατρού και του Συμβούλου Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ή του Προϊσταμένου του οικείου ΚΕΔΔΥ ή του εκπαιδευτικού Δ.Ε. ο οποίος υπηρετεί στο ΚΕΔΔΥ που μπορεί να παρίσταται στην Επιτροπή για την παροχή διευκρινίσεων ή επεξηγήσεων σε θέματα ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών.

Γ. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΣΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ-ΣΧΕΔΙΑ-ΜΟΥΣΙΚΗ)

Οι εξεταζόμενοι που εμπίπτουν στις ανωτέρω αναφερόμενες διατάξεις εξετάζονται στο τυχόν ειδικό μάθημα στο οποίο έχουν δηλώσει εξέταση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 της αριθμ. Φ.253/128314/Β6/ (ΦΕΚ 1538 Β/10-12-2002) Υπουργικής Απόφασης, οι οποίες αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου μόνο της αριθμ. Φ. 253/27465/Β6 (ΦΕΚ 493Β/18-3-2009) Υπουργικής Απόφασης. Για την ομαλή διεξαγωγή των εξετάσεων αυτών σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. **Τόπος εξέτασης:** Για την εξέταση των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα ειδικά μαθήματα θα ακολουθήσει άλλη αναλυτική εγκύκλιος
2. **Οργάνωση της εξέτασης**

Για την έγκαιρη και σωστή οργάνωση της εξέτασης στα ειδικά μαθήματα, οι Διευθυντές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης γνωστοποιούν το αργότερο μέχρι τέλος Μαΐου στον Πρόεδρο του οικείου Βαθμολογικού Κέντρου Ειδικών Μαθημάτων ή στη Διεύθυνση Οργάνωσης και Διεξαγωγής Εξετάσεων, (αν πρόκειται για ειδικό μάθημα που εξετάζεται από την ΚΕΕΜ), συγκεντρωτική κατάσταση κατά Διεύθυνση Δ.Ε. των εξεταζομένων που ανήκουν στα ΓΕΛ και ΕΠΑΛ αρμοδιότητάς τους. Η κατάσταση περιλαμβάνει τα ατομικά στοιχεία και τον κωδικό του εξεταζόμενου και συνοδεύεται από επικυρωμένο αντίγραφο της σχετικής γνωμάτευσης κατά περίπτωση.

Η εξέταση, των υποψηφίων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στα ειδικά μαθήματα διενεργείται γραπτά ή προφορικά ή γραπτά και προφορικά από την οικεία επιτροπή εξέτασης κατά τον ίδιο χρόνο και με το ίδιο πρόγραμμα, με τον οποίο διενεργούνται οι εξετάσεις στα ειδικά μαθήματα και πάνω στα ίδια θέματα, στα οποία εξετάζονται οι υπόλοιποι υποψήφιοι. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διαδικασίες που αναφέρονται στο κεφάλαιο Β της παρούσας.

Δ.ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Οι υποψήφιοι με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες πρέπει κατά τη διάρκεια της εξέτασης να αντιμετωπίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να ξεχνούν αν είναι δυνατό τα προσωπικά τους προβλήματα που προέρχονται από την «ιδιαιτερότητά τους» και έτσι να είναι σε σωστή ψυχολογική κατάσταση για να αποδώσουν σύμφωνα με τις γνώσεις και τις ικανότητές τους.

Υπάρχουν εξεταζόμενοι των οποίων οι παθήσεις γίνονται οπτικά αντιληπτές όπως είναι η κινητική αναπηρία, υπάρχουν όμως και εξεταζόμενοι που παρουσιάζουν **δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμσία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία, φάσμα αυτισμού**, των οποίων όμως η πάθηση δεν γίνεται εύκολα αντιληπτή αφού δεν συνδέεται με εξωτερικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα. Μερικές φορές μάλιστα ίσως να παρασύρουν με την εμφάνισή τους και να δημιουργούν αμφιβολία για το κατά πόσο χρειάζονται πραγματικά ιδιαίτερη αντιμετώπιση. Για το λόγο αυτό θα αναφερθούμε εκτενέστερα σ' αυτή την κατηγορία των εξεταζομένων για ενημέρωση των μελών των επιτροπών.

Οι εξεταζόμενοι αυτοί είναι άτομα με κανονική νοημοσύνη αλλά παρουσιάζουν ειδικές δυσκολίες στη μάθηση, οι οποίες εντοπίζονται κυρίως στην ανάγνωση και τη γραφή. Τα κύρια συμπτώματα της δυσλεξίας είναι η αργή και με πολλά λάθη ανάγνωση - πολλές φορές άλλα βλέπουν και άλλα διαβάζουν – η υπερβολική ανορθογραφία και δυσανάγνωστη γραφή, καθώς και η δυσκολία απόδοσης με συνεχή λόγο του περιεχομένου του αντικειμένου στο οποίο εξετάζονται. Πολύ συχνά οι δυσλεκτικοί παρουσιάζουν και διάσπαση προσοχής.

Τα άτομα αυτά όταν αντιμετωπίζονται σωστά από ψυχολογική και διδακτική άποψη, σταδιακά ξεπερνούν τις δυσκολίες τους και εξελίσσονται ικανοποιητικά επιτυγχάνοντας πολλές φορές υψηλά μαθησιακά και ακαδημαϊκά επιτεύγματα.

Η προφορική εξέταση αντικαθιστά για τα άτομα αυτά την γραπτή, μόνο ως διαδικασία αξιολόγησής τους, δεδομένου ότι οι δυσλεκτικοί είναι δύσκολο να διατυπώσουν γραπτά τις σκέψεις τους και τα διανοήματά τους. Έχουν βέβαια το δικαίωμα κατά το στάδιο της προετοιμασίας του θέματος να χρησιμοποιούν πρόχειρο, όπου θα καταγράφουν τις σκέψεις τους και στη συνέχεια να αναπτύσσουν προφορικά τις απαντήσεις τους. Επίσης δικαιούνται στην περίπτωση που επιθυμούν να απαντήσουν και γραπτά σε κάποια ερωτήματα, αυτά να αξιολογούνται κατά τη βαθμολόγηση.

Κατά την εξέταση οι εξεταστές επιβάλλεται να επιδιώκουν τη διαμόρφωση κλίματος εμπιστοσύνης και ασφάλειας και να υποδεικνύουν στον εξεταζόμενο τυχόν λάθη που δεν οφείλονται σε έλλειψη της απαιτούμενης γνώσης αλλά είναι δυσλεκτικά συμπτώματα π.χ. όταν ο εξεταζόμενος λύνει άσκηση μαθηματικών ή χημείας, ο εξεταστής μπορεί να υποδεικνύει τυχόν αναριθμητισμό, τον οποίο ο ίδιος ο εξεταζόμενος διορθώνει, ώστε να προλαμβάνεται η δημιουργία σύγχυσης, η οποία θα οδηγήσει σε λάθος αποτέλεσμα. Αν στην απάντηση κάποιου θέματος απαιτείται γραφική παράσταση και ο υποψήφιος αδυνατεί να γράψει, ο εξεταστής μπορεί να σχεδιάσει τη γραφική παράσταση καθ' υπόδειξη του εξεταζόμενου. Όταν ο εξεταζόμενος καλείται να απαντήσει σε θέματα όπως είναι η Ιστορία, η Βιολογία κ.λ.π., εφόσον ο εξεταστής διαπιστώνει ότι ο εξεταζόμενος αδυνατεί να αποδώσει το εξεταζόμενο αντικείμενο με συνεχή λόγο, μπορεί να τον εξετάσει με την υποβολή ερωτήσεων, οι οποίες θα τον διευκολύνουν στην διατύπωση των γνώσεων αλλά δεν θα πρέπει να είναι τέτοιας μορφής που θα υποδεικνύουν την απάντηση. Αν κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας των θεμάτων ή κατά τη διάρκεια της εξέτασης ο εξεταζόμενος ζητήσει την ανάγνωση κάποιου θέματος, τότε ο επιτηρητής ή ο εξεταστής αντίστοιχα θα μπορούσε να επαναλάβει άλλη μία φορά την ανάγνωση κάποιου θέματος.

Επισημαίνεται ότι η ιδιαίτερη μεταχείριση των εξεταζομένων δεν **συνιστά σε καμία περίπτωση επιεική αξιολόγηση ή άλλης μορφής ιδιαίτερη μεταχείριση**, αλλά σκοπεύει μόνο στην παροχή της δυνατότητας να εξωτερικεύσουν τις γνώσεις, τις οποίες λόγω της πάθησης αυτής αδυνατούν να εξωτερικεύσουν με το γραπτό λόγο. Γενικά, όλοι οι συμμετέχοντες στην επιτροπή εξέτασης των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν επιτρέπεται να συμπεριφέρονται περιφρονητικά ή απαξιωτικά έναντι των εξεταζομένων.

Εσωτερική διανομή:

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

1. Γραφ. κου Υπουργού
2. Γραφ. κου Υφυπουργού
3. Δ/νση Ειδικής Αγωγής
4. Δ/νση Σπουδών Β/θμιας Εκπ/σης
5. Δ/νση Εκκλ/κης Εκπ/σης
6. Δ/νση Λειτουργικής Ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων
7. Δ/νση Οργ. και Διεξ. Εξετάσεων Τμήμα Β'

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ